

# Udmåling af bøder i Advokatnævnet

Tekst Mette Green van de Ven, sekretariatschef i Advokatnævnet

**Advokatnævnet udsteder jævnlige bøder for tilsidesættelse af god advokatskik, og denne artikel har til formål blandt andet at skitsere rammerne for udmålingen af disse bøder.**

Det daværende formandskab udgav en artikel i Advokaten 01/2015 med titlen "Nye retningslinjer for udmåling af bøder". Disse retningslinjer har fundet anvendelse for afgørelser truffet fra 15. februar 2015 og danner stadig rammerne for udmålingen.

Advokatnævnets sanktionsmuligheder er nedfældet i retsplejeloven og spænder fra en irettesættelse til en bøde på indtil 300.000 kr., jf. retsplejeloven § 147 c, stk. 1, hvis den udviste adfærd ikke stemmer med god advokatskik, jf. retsplejeloven § 126. Siden 1. januar 2019 har nævnet haft mulighed for at forhøje en bøde til op til 600.000 kr., hvis der er tale om forseelser af særlig grov karakter, uden at disse i sig selv er grove nok til at kunne føre til en frakendelse. Frakendelse er reguleret i retsplejeloven § 147 c, stk. 8 og 9. Siden 1. januar 2019 har nævnet i øvrigt haft mulighed for at frakende en advokat retten til at udøve advokatvirksomhed betinget eller midlertidigt.

En sanktionsfastsættelse tager altid udgangspunkt i den konkrete sags omstændigheder, og om der foreligger formildende eller skærpende omstændigheder. Med henblik på at sikre ensartethed i nævnets afgørelser er det imidlertid nødvendigt med visse retningslinjer for udmålingen af sanktionerne, jf. den tidligere omtalte artikel. Hvis det således er første gang, der sker tilsidesættelse af god advokatskik, vil en bøde som udgangspunkt

blive fastsat til 10.000 kr., såfremt der ikke foreligger formildende eller skærpende omstændigheder. Dette kaldes for en "normalbøde". Hvis overtrædelsen er grov, vil udgangspunktet være en bøde på 20.000 kr.

I tilfælde af gentagne tilsidesættelser skærpes sanktionsniveauet gradvis i en form for bødetrappe, såfremt den tidligere sanktion fortsat har gentagelsesvirkning. En sanktion har gentagelsesvirkning, hvis en advokat inden for fem år fra den seneste sanktion på ny tilsidesætter god advokatskik (forseelsestidspunktet). Ved fastsættelse af sanktionen ved gentagne tilsidesættelser tages der udgangspunkt i den

konkrete sag og i tidligere pålagte sanktioner. Hvis advokaten tidligere er pålagt en bøde på 10.000 kr., vil en ny sanktion som udgangspunkt blive fastsat til 20.000 kr., forudsat at der ikke er tale om et groft tilfælde. Eventuelle yderligere tilsidesættelser vil som udgangspunkt betyde en yderligere forhøjelse af bødeniveauet. Siden 15. februar 2015 har nævnet som udgangspunkt anvendt absolut kumulation, hvis flere forhold vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik påkendes samtidig. Nævnet anvender princippet i straffeloven § 89 i tilfælde af, at der skal udmåles en eventuel tillægssanktion.

## EKSEMPLER PÅ KENDELSER

Ved Advokatnævnets kendelse af 29. maj 2019 (2018-2264) blev den indklagede advokat pålagt en bøde på 40.000 kr. for en grov overtrædelse af god advokatskik, hvor den pågældende tidligere var pålagt en bøde på 10.000 kr., hvor denne kendelse fortsat havde gentagelsesvirkning.

I Vestre Landsrets dom af 31. august 2018 (U 2018.3689 V) blev nævnets bødeudmåling på 20.000 kr. for et 2-gangstilfælde af tilsidesættelse af god advokatskik (for så vidt angår klientkontoreglerne) stadfæstet. Indklagede var tidligere blevet pålagt en bøde på 10.000 kr., og en tillæggsbøde på 5.000 kr. for tilsidesættelse af god advokatskik. Landsretten lagde vægt på, at en bøde på 20.000 kr. var udgangspunktet i henhold til nævnets retningslinjer, og at der ikke forelå formildende omstændigheder. Landsretten bemærkede endvidere, at det ikke kunne føre til et andet resultat, at de tidligere bøder (hvoraf den ene som nævnt var en tillægssanktion) ikke vedrørte klientkontoreglerne.

Østre Landsret stadfæstede den 17. september 2020 en byretsdom, der havde stadfæstet Advokatnævnets kendelse af 26. november 2018 (2018-1918) med en bøde på i alt 30.000 kr. for tre samtidig påkendte overtrædelser af god advokatskik. Bøden var blevet fastsat under hensyntagen til flerheden af overtrædelser og ud fra princippet om absolut kumulation.

Hvis nævnet ændrer praksis på et område, således at en adfærd fremadrettet vil udgøre en tilsidesættelse af god advokatskik, vil nævnet fastslå, at der foreligger en overtrædelse, men der vil som udgangspunkt ikke blive udmålt en sanktion.

Advokatnævnet afsluttede 1.003 sager i 2020, hvoraf der i 29 sager blev givet en irettesættelse og i 134 sager blev pålagt en bøde. En bøde tilfalder statskassen og opkræves af Civilstyrelsen.

Advokatnævnets kendelser med en sanktion kan indbringes for domstolene, jf. retsplejeloven § 147 d, stk. 1. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen. Fastlæggelsen af indholdet af "god advokatskik" i generalklausulen fastlægges således af nævnets og domstolenes praksis på området. I 2020 afsluttede domstolene 33 sager. Heraf blev 17 kendelser stadfæstet, fem blev ændret, en blev ophævet, to blev afvist af retten, og i otte tilfælde hævdede advokaten sagen. Det vil sige, at sagen fik et ændret resultat i seks ud af de 33 sager.

Om domstolsprøvelsen har Højesteret udtalt blandt andet følgende i U 2018.1160 H:

*"Det følger af retsplejelovens § 147 d, stk. 1, at bl.a. den advokat, der er blevet pålagt en disciplinær sanktion efter § 147 c, stk. 1, kan indbringe afgørelsen for retten, der kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 1981-82,*

*tillæg A, lovforslag nr. L 150, sp. 3806), at domstolene kan foretage en udtømmende prøvelse »såvel med hensyn til, hvorvidt en advokat har tilsidesat en pligt, herunder handlet i strid med god advokatskik, som med hensyn til valget og udmålingen af selve sanktionen«.*

*Det ligger i denne prøvelsesordning bl.a., at domstolene har adgang til at foretage en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets vurdering af »god advokatskik«, herunder om en eventuel tilsidesættelse af god advokatskik må anses for grov. Prøvelsesordningen indebærer imidlertid efter Højesterets opfattelse ikke, at domstolene nødvendigvis skal tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse, fordi der kan rejses en vis tvivl om nævnets vurdering. Domstolene må således særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.*

*Det ligger endvidere i prøvelsesordningen, at domstolene udtømmende kan prøve Advokatnævnets fastsættelse af sanktionen i den konkrete sag. Som fastslået i Højesterets dom af 13. november 2009 (UfR 2010.423) er en disciplinær bøde ikke en straf for et strafbart forhold, og som anført i Højesterets dom af 3. november 1999 (UfR 2000.307) kan en disciplinær sanktion i medfør af retsplejelovens § 147 c som følge af tilsidesættelse af god advokatskik ikke antages at være omfattet af artikel 7 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om tiltale og straf for kriminelle forhold.*

*Det fremgår af Advokatnævnets*

*praksis vedrørende sanktionsfastsættelsen bl.a., at der ikke tages hensyn til advokatens indtægtsforhold, at normalbøden ved førstegangsovertrædelse som udgangspunkt er 10.000 kr., og at der ved en grov overtrædelse af god advokatskik i førstegangstilfælde som udgangspunkt udmåles en bøde på 20.000 kr. Det fremgår endvidere af Advokatnævnets praksis, at afgørelser, der er truffet inden for de seneste fem år, tillægges gentagelsesvirkning, og at gentagelsesvirkningen betyder, at der normalt sker en fordobling i forhold til den seneste sanktion.*

*Højesteret finder ikke grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets ovennævnte praksis om sanktionsfastsættelsen. Domstolene må således ved sanktionsfastsættelsen i den konkrete sag tage hensyn hertil og vurdere, om der er fornødent grundlag for at ændre nævnets sanktionsfastsættelse. [...]"*

**I tilfælde af gentagne tilsidesættelser skærpes sanktionsniveauet gradvis i en form for bødetrappe, såfremt den tidligere sanktion fortsat har gentagelsesvirkning.**

Advokatnævnet publicerer jævnligt seneste nævnspraksis og domme vedrørende god advokatskik i Vidensdatabasen på nævnets hjemmeside og i Advokatsamfundets nyhedsbreve.

Jf. artiklen “Manglende betaling af bøder” i Advokaten 7/2019 kan det oplyses, at Advokatnævnet i juni 2019 – i nogle sager rejst af Advokatrådet – udtalte, at en advokat har pligt til at efterleve Advokatnævnets kendelser, herunder har advokaten pligt til at betale en bøde pålagt af Advokatnævnet inden for den af Civilstyrelsen fastsatte betalingsfrist. Da de indklagede ikke havde betalt tidligere pålagte disciplinære bøder, fandt nævnet herefter, at de indklagede havde tilside-sat god advokatskik, jf. retsplejeloven § 126, stk. 1, og de pågældende blev pålagt en ny disciplinær bøde. Der er sket stadfæstelse af to af nævnets

kendelser vedr. manglende betaling af bøde ved hhv. Retten i Randers og Retten i Aalborg. Sluttelig kan det oplyses, at nævnet i henhold til retsplejeloven § 147 c, stk. 11, har fastsat retningslinjer for offentliggørelse af nævnets kendelser med oplysning om advokatens navn. Af retningslinjerne fremgår blandt andet, at der sker offentliggørelse af kendelsen i 12 måneder af bøder på 20.000 kr. og derover. Offentliggørelsen afventer som hovedregel, om kendelsen indbringes for domstolene, og afventer eventuel offentliggørelse til en endelig dom foreligger. Dette gælder dog ikke for så vidt angår bøder på 40.000 kr. og derover, der som hovedregel offentliggøres i umiddelbar forlængelse af, at kendelsen sendes til parterne. Hvis kendelsen indbringes, føjes det til hjemmesiden. Retningslinjerne kan læses på nævnets hjemmeside. ♦

**Advokatnævnet afsluttede 1.003 sager i 2020, hvoraf der i 29 sager blev givet en irrettesættelse og i 134 sager blev pålagt en bøde. En bøde tilfalder statskassen og opkræves af Civilstyrelsen.**